

8. september 2010

EESTI 2010. AASTA II KVARTALI MAKSEBILANSI KOMMENTAAR

(Esmaste andmete põhjal)

- **Globaalse majanduse elavnemine tõi kaasa ka Eesti välistajandustegevuse aktiveerumise. See omakorda põhjustas väliskaubandusbilansi puudujäägi mõningase kasvu ning jooksevkonto ülejäägi vähenemise aasta võrdluses.**
- **2010. aasta II kvartali maksebilansi jooksevkonto ülejääk oli 1,3 miljardit krooni ehk 2,4% sama kvartali SKPst (vt tabel 1 ja joonis 1). Viimase nelja kvartali jooksevkonto ülejääk oli sama perioodi SKPga võrreldes 4,1%¹. Eelmise kvartaliga võrreldes jooksevkonto ülejääk kasvas.**
- **Teenuste impordi kiirem kasv võrreldes ekspordiga viis teenuste ülejäägi aasta võrdluses väikesesse langusse.**
- **Jooksev- ja kapitaliülekannete ülejäägid olid kokku 1,9 miljardit krooni. Suurema osa nendest moodustas jätkuvalt Euroopa Liidu toetuste kasutamine.**
- **Viis kvartalit järjest kestnud kapitali netoväljavool finantskontol pöördus tagasihoidlikuks netosissevooluks suurusega 0,5 miljardit krooni. Kapitali põhiline sissevoolukanal olid otseinvesteeringud ja väljavoolukanal portfelliinvesteeringud, mis mahult olid enam-vähem võrdsed.**
- **Eesti koguvälisvõlg suurenes kvartaliga 1% ehk 3 miljardi krooni võrra.**
- **Maksebilansi kulla- ja välisvaluuta-reserv kasvas kvartaliga 3,3 miljardi krooni võrra.**

Jooksevkonto jätkas ülejäägiga

Kaubavahetuse puudujääk suurenes aastaga mõnevõrra ning oli 2 miljardit krooni, moodustades 3,5% sama kvartali SKPst. Nii kaupade eksport kui ka import kasvasid kiires tempos – kaupade eksport suurenes 28% ja import 29%. Jättes kõrvale töötluskaabad (peamiselt mineraalsed tooted), ületas kaubaekspordi suhteline kasv kaubaimpordi oma (vastavalt 32% ja 27%). Nii ekspordi kui ka impordi kasvu panustasid enim puit ja puittooted, masinad ja seadmed ning metallid ja metalltooted.

Teenuste ekspordi-impordi ülejääk vähenes aastataguse perioodiga võrreldes 0,6 miljardi krooni võrra ning oli 5,5 miljardit krooni. Ülejäägi kahanemise põhjustas teenuste impordi kiirem kasv võrreldes ekspordiga: kui import suurenes 20%, siis eksport 6%. Saldost 84% moodustasid kolme liiki teenused – veo-, reisi- ja muud äriteenused. Ülejääk vähenes eelkõige muude äriteenuste (kasutusrent, kaubandusteenused ja muude kutsetegevuste teenused) ning sideteenuste ülejääkide kahanemise arvel. Samas suurenes ehitus- ning arvuti- ja infoteenuste ülejääk.

Tööjõu- ja kapitalitulu netoväljavool ületas veidi eelmise aasta sama perioodi taset ning oli 2,9 miljardit krooni. Tööjõutulu ülejääk kasvas 10% 0,5 miljardi kroonini. Suurema osa tulukontost hõlmas aga välisinvesteeringutega seotud kapitalitulu: siin ületas mitteresidentide Eestisse paigutatud investeeringutelt teenitud

¹ Jooksevkonto aastapõhine ülejääk reinvesteeringut tuluta hõlmas 6,7% SKPst.

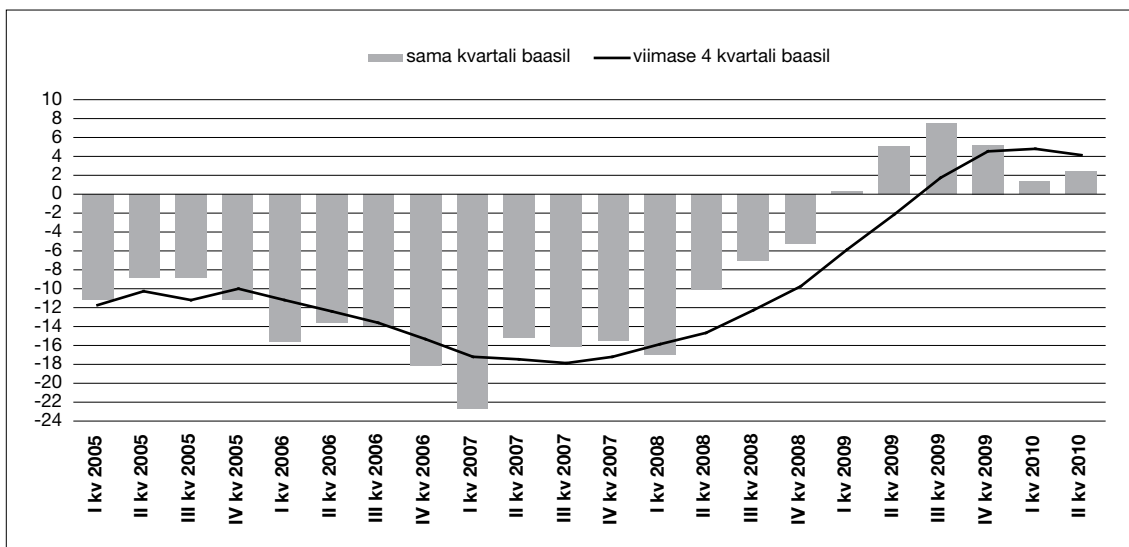
Tabel 1. Eesti maksebilanss (mln kr)

Kirje	2007	2008	2009				2010		
	Kokku	Kokku	I	II	III	IV	Kokku	I	II
Jooksevkonto	-4 2574,2	-24 531,8	151,6	2 765,4	4 027,1	2 877,8	9 822,0	675,6	1 332,6
Kaubad ja teenused	-27 862,0	-14 094,9	682,4	4 835,9	4 475,4	2 299,3	12 293,0	2 017,3	3 507,0
Kaubad	-42 717,2	-33 255,0	-3 105,7	-1 265,0	-1 728,9	-2 659,6	-8 759,2	-1 675,0	-1 974,0
kreedit (FOB)	127 386,6	133 600,0	23 626,1	25 673,3	26 021,1	26 947,8	102 268,3	28 177,3	32 733,4
deebet (FOB)	-170 103,7	-166 855,0	-26 731,8	-26 938,3	-27 750,0	-29 607,5	-111 027,5	-29 852,3	-34 707,3
Teenused	14 855,1	19 160,1	3 788,1	6 100,8	6 204,3	4 959,0	21 052,2	3 692,3	5 480,9
kreedit	49 977,6	54 957,8	10 652,2	12 681,5	13 464,5	12 623,7	49 422,0	10 942,1	13 395,1
deebet	-35 122,5	-35 797,6	-6 864,1	-6 580,7	-7 260,2	-7 664,8	-28 369,8	-7 249,8	-7 914,2
Tulu	-16 513,3	-13 467,3	-864,1	-2 719,8	-1 188,9	-1 182,3	-5 955,1	-1 875,2	-2 895,9
kreedit	19 119,5	18 290,5	3 017,5	2 170,1	3 135,8	2 221,0	10 544,4	2 800,4	2 823,7
deebet	-35 632,9	-31 757,7	-3 881,5	-4 889,9	-4 324,7	-3 403,3	-16 499,5	-4 675,6	-5 719,6
Jooksevülekanded	1 801,2	3 030,3	333,3	649,3	740,6	1 760,8	3 484,0	533,5	721,5
kreedit	7 610,8	8 221,1	1 888,3	1 736,2	1 817,1	2 614,4	8 056,0	2 027,5	1 651,7
deebet	-5 809,6	-5 190,8	-1 555,0	-1 086,9	-1 076,5	-853,6	-4 572,0	-1 494,0	-930,2
Kapitali- ja finantskonto (reservvarata)	41 489,3	30 227,7	-2 372,1	152,9	-7 780,4	1 769,5	-8 230,1	-4 039,6	1 656,4
Kapitalikonto	2 561,0	2 617,3	627,0	816,1	1 954,1	2 612,7	6 010,0	2 137,1	1 190,4
Finantskonto	38 928,3	27 610,4	-2 999,1	-663,2	-9 734,6	-843,2	-14 240,1	-6 176,7	466,0
Otseinvesteeringud	11 194,6	6 568,9	-288,7	-3 052,4	-2 453,2	7 355,7	1 561,3	2 192,2	4 372,0
Välismaal	-19 958,8	-11 888,8	-2 732,4	-3 723,3	-3 770,9	-7 129,5	-17 356,1	-1 853,1	-640,7
Eestis	31 153,3	18 457,7	2 443,6	670,8	1 317,7	14 485,2	18 917,3	4 045,3	5 012,7
Portfelliinvesteeringud	-5 758,0	7 950,8	-268,4	-5 876,6	-2 344,4	-14 073,4	-22 562,8	419,8	-4 573,9
Nõuded	-8 640,4	10 648,2	646,2	-5 408,0	-2 217,5	-565,4	-7 544,8	429,7	-2 759,7
Omandiväärtpaberid	-7 688,8	4 095,9	183,4	-258,8	-800,0	127,1	-748,3	-1 101,6	-2 645,7
Võlaväärtpaberid	-951,6	6 552,3	462,8	-5 149,2	-1 417,5	-692,6	-6 796,5	1 531,2	-114,0
Kohustused	2 882,4	-2 697,4	-914,6	-468,6	-126,9	-13 508,0	-15 018,0	-9,9	-1 814,2
Omandiväärtpaberid	3 533,3	-3 327,3	-412,6	-112,5	134,8	-1 053,2	-1 443,4	134,2	-57,6
Võlaväärtpaberid	-650,9	629,9	-502,0	-356,1	-261,7	-12 454,8	-13 574,6	-144,0	-1 756,6
Tuletisinstrumendid	-797,8	828,5	160,1	314,7	268,1	-547,1	195,8	44,4	137,5
Nõuded	-883,4	674,6	163,2	132,4	133,7	-150,1	279,2	-49,3	87,0
Kohustused	85,6	153,9	-3,1	182,3	134,3	-397,0	-83,4	93,6	50,5
Muud investeeringud	34 289,5	12 262,2	-2 602,1	7 951,1	-5 205,0	6 421,6	6 565,6	-8 833,0	530,4
Nõuded	-22 301,6	-5 591,1	7 728,8	11 556,0	-9,7	-4 247,4	15 027,7	-640,5	2 547,6
Pikaajalised	-3 288,4	-276,2	312,7	97,8	-421,1	-609,2	-619,8	-2 400,8	-29,1
Lühiajalised	-19 013,3	-5 314,9	7 416,1	11 458,1	411,4	-3 638,2	15 647,5	1 760,3	2 576,8
Kohustused	56 591,2	17 853,3	-10 331,0	-3 604,8	-5 195,2	10 669,0	-8 462,1	-8 192,6	-2 017,3
Pikaajalised	46 123,7	-9 629,6	-447,2	1 884,5	-3 319,8	7 985,3	6 102,8	-398,0	934,2
Lühiajalised	10 467,5	27 482,9	-9 883,8	-5 489,3	-1 875,4	2 683,7	-14 564,9	-7 794,5	-2 951,4
Vead ja täpsustused	2 486,8	2 173,9	-69,8	-1 734,2	297,8	-53,5	-1 559,7	1 658,4	296,9
Üldbilanss	1 401,9	7 869,7	-2 290,3	1 184,1	-3 455,5	4 593,8	32,1	-1 705,7	3 286,0
Reservvara	-1 401,9	-7 869,7	2 290,3	-1 184,1	3 455,5	-4 593,8	-32,1	1 705,7	-3 286,0

tulu residentide välismaal teenitud tulu 3,4 miljardi krooni võrra. Seda oli 7% enam kui 2009. aasta II kvartalis. 61% investeerimistulu netoväljavoolust moodustas reinvesteeringud.

Euroopa Liidu toetuste intensiivne kasutamine, mis algas 2009. aasta teises pooles, jätkus ka 2010. aasta II kvartalis. Suurem osa toetustest tuli Eestisse kapitaliülekannetena. **Jooksev- ja kapitaliülekannete** ülejääk kokku kasvas aastaga ligi kolmandiku võrra ja oli 1,9 miljardit krooni.

70% jooksevkonto kredit- ja 81% deebetkäibest oli seotud Euroopa Liidu riikidega. Rahaliidu puhul olid vastavad näitajad 37% ja 38%.

Joonis 1. Jooksekvonto saldo SKP suhtes

Kapitali netoväljavool pöördus netosissevooluks

2010. aasta II kvartalis katkes **finantskontol** viis kvartalit järjest kestnud kapitali netoväljavool ja asendus tagasihoidliku netosissevooluga, mis ulatus 0,4 miljardi kroonini. Otseinvesteeringute sissevool võrdus ligi lähedaselt portfelliinvesteeringute väljavooluga.

Otseinvesteeringute sissevool ületas väljavoolu 4,4 miljardi krooni võrra. Eestisse tehtud otseinvesteeringud kasvasid 5 miljardi ja Eesti residentide otseinvesteeringud välismaale 0,6 miljardi krooni võrra. Välismaised otseinvesteeringud vähendasid Eestis otseinvesteeringuid aktsiakapitali, suurendasid oluliselt laenukapitali andmist oma otseinvesteeringuettevõtetele ning Eestis teenitud reinvesteeringute tulu kasvas ligi kolm korda. Residentide otseinvesteeringud välismaale moodustusid peaaegu täielikult reinvesteeringute tulust.

Portfelliinvesteeringute väljavool ületas sissevoolu 4,6 miljardi krooniga. Nõuded kasvasid 2,8 miljardi krooni võrra ning kohustused vähenesid 1,8 miljardi krooni võrra. **Tuletisinstrumentide** sisse- ja väljavool oli peaaegu tasakaalus.

Kapitali sissevool **muude investeeringute** vormis (kaubanduskrediit, laenud, hoiused ja sularaha) oli 0,5 miljardi krooni võrra suurem kui väljavool. Muude investeeringute nõuded vähenesid 2,5 miljardi krooni võrra ning selle taga oli põhiliselt krediitiasutuste sularaha ja hoiuste ning laenuõuete kahanemine. Muudel sektoritel suurenesid kaubakrediidinõudeid. Muude investeeringute kohustused vähenesid 2 miljardi krooni võrra, kuna muude sektorite kaubakrediidikohustused küll kasvasid, kuid samal ajal vähenesid krediitiasutuste sularaha ja hoiuste ning muud finantskohustused. Laenukohustuste maht jäi enam-vähem eelmise kvartali tasemele.

Eesti **koguvälisvõlg** suurenes kvartaliga 1% ning oli 269 miljardit krooni. Kasvu tingis põhiliselt otseinvesteeringusuhetes olevate ettevõtete grupisisene laenamine.

Maksebilansi **kulla- ja välisvaluutareserv** kasvas kvartaliga 3,3 miljardi krooni võrra.

Eesti maksebilansi, rahvusvahelise investeerimispositsiooni ning välisvõla üksikasjalikum statistika on olemas Eesti Panga kodulehel „Statistika“ rubriigis.

**2010. aasta III kvartali maksebilanss avaldatakse Eesti Panga kodulehel (<http://www.eestipank.ee>)
9. detsembril 2010 kell 12.**

Avaldamisel või tsiteerimisel palume viidata allikale.

Eesti Panga rahvusvaheliste ja avalike suhete osakond